

Lakoma

2018. október 18-21.
Szepsi és Buzita

1. SZÁM

XX. Egressy Béni Országos
Színjátszó Fesztivál

Tisztelt jelenlévők, kedves díjazott!

Tisztelettel köszöntök mindenkit az idei Egressy Béni Fesztivál-díj átadásán. 2015-ben az Egressy Béni Fesztivál-díjat – a Mics Károly-életműdíj folytatásaként – a Csemadok Kassa-környéke Területi Választmánya elnöksége azzal a céllal alapította, hogy így köszöntse azokat az embereket, akik az elmúlt években, évtizedekben nagyon sokat tettek/tesznek a szlovákiai magyar amatőr színhátszó mozgalom fennmaradásáért.

Engedjék meg nekem, hogy egy rövid, személyes visszaemlékezéssel kezdjem az ez évi díjazott méltatását. A hetvenes évek derekán jómagam a MATESZ Thália Színpadának ifjú színészeként Kassán találkoztam először a díjazottal. A Csemadok Kovács utcai pincéjében ismertem meg, ott mutatkoztunk be egymásnak. Már akkor sejtettem, hogy ismeretségünk hosszú életű lesz. Nem tévedtem, hisz azóta is szoros barátság köt össze bennünket mind a mai napig, s remélem, még sokáig. Nehéz feladat minden elfogultság nélkül méltatni egy barátot, egy kollégát, egy olyan szakembert, akinek már néhány évtizede figyelemmel kísérem jeles lépéseit.

Ő az, akit a felvidéki színházkedvelő, rádióhallgató, újságot olvasó magyar közösség ismer. És ebben a teremben is ismeri őt mindenki. És elismeri. Legfőbb jellemzője a szigorú színházi igényesség. Rendezői, szervezői, újságírói, közéleti tevékenysége, a felvidéki magyarság lelki és szellemi gyarapodásáért folytatott munkája példaértékű.

Igen, ő Havasi Péter. 1950. február 11-én, Kassán született, hétgyermekes család második gyermekeként. A kassai magyar gimnáziumban érettségizett 1968-ban, majd rövid ideig a kassai postahivatalban dolgozott, később a Városi Kultúra és Pihenőpark programszervezője, aztán pedig a Thália Színház szervező titkára lett. Újságírói tevékenységét 1971-ben kezdte el Pozsonyban, a Csehszlovák Rádió Magyar Szerkesztőségében. 1976-ban visszaköltözött szülővárosába, Kassára, ahol a Járási Művelődési Központban dolgozott, mint szakelőadó. Rendkívüli színházi érdeklődésének eredményeként 1976-ban a Csemadok Kassai Városi Szervezete mellett helyi középiskolásokból és egyetemista diákokból Pinceszínpad néven színhátszó együttest alapított. Legendás, formabontó, országos hírű előadások színhelye volt a Pinceszínpad. Tizenhat éven keresztül együttesével jelentős sikereket ért el. Háromszor nyerte el a szlovákiai magyar

színjátszók országos versenye, a komáromi Jókai Napok fődíját. Két ízben dramaturgiai díjjal jutalmazták az általa szerkesztett műsorokért. Színjátzó együttesével több ízben sikeresen szerepelt hazai és külföldi fesztiválokon is. A túrócszentmártoni „Scenická žatva” elnevezésű nemzetközi színjátzó fesztiválon Havasi Péter rendezőt a Szlovák Amatőr Színjátszók Szövetsége Fejérpataky-Belopotocký Gáspár- emlékéremmel tüntette ki, amit az év legjelentősebb színházi alkotásáért adományoznak.

Időközben 1989 nyarán társrendezője volt az első felvidéki Szabad-Téri Színház produkciójának, melynek Móricz Zsigmond Úri-muri c. előadásait Zselízen több mint 5 ezer néző tekintette meg.

1995-ben munkahelyet változtatott, a Szlovák Rádió magyar adásának kassai szerkesztőségében vállalt munkát, s visszatért az újságírói pályára. Nyugdíjba vonulásáig a Pátria Rádióban dolgozott, melynek jelenleg is külső munkatársa. 2003-ban megalapította Kassán a Hernád Magyar Lap- és Könyvkiadót, ahol a Kassai Figyelő társadalmi és kulturális folyóirat főszerkesztője lett. Ez az egyetlen magyar nyelven megjelenő nyomtatott médium az egész kassai régióban. Tevékenységéért, a város jó hírének öregbítéséért 2010-ben megkapta Kassa Főpolgármesterének díját, 2011-ben a Magyar Újságírók Szövetségének Aranytoll díjában részesült, 2013-ban Áder János, Magyarország köztársasági elnöke a Magyar Érdemrend Lovagkeresztje kitüntetéssel adományozta neki, 2015-ben pedig a Magyar Kezreszténydemokrata Szövetség Szűllő Géza-díjában részesült.

Havasi Péter kritikusként, ill. zsűritagként szinte megalakulása óta jelen van az Egressy Béni Országos Színjátzó Fesztiválon. Sőt, tavaly, több éves szünet után felújította a Pinceszínpad tevékenységét. Igen, tavaly újjáéledt a legenda. Elsőként a „Mit tudjátok ti?” című Karády Katalin-esttel jelentkeztek, Varga Livia, ifj. Havasi Péter és Jakab Zoltán közreműködésével. Ezt követte ifj. Havasi Péter „Őrjárat” című előadói estje. Majd következett Eva Ensler: Vagina monológok c. Publicisztikai dokumentumjátéka Krausz Tímea és a füleki Zsákszínház két tagja, Bódi Andrea és Gyetvai Viktória szereplésével. Repertoárjukból nem hiányzott a kabaré sem. „Mit csinál ma este kisasszony?” című, Jakab Zoltán dalaira épült zenés kabaréműsorukban egy sor fiatal tehetség kapott lehetőséget próbára tenni színészi képességét, ének- és tánctudását. Havasi Péter szerzői kabaréjának szereplői: Dúl Denissza, Hencz Viktória, Jakab Zoltán, Kázmér Gyula, Mártha Eszter és Matu Karolina voltak. Most pedig Csehov: „Leánykérés” c. egyfelvonásos tréfájára esett a Pinceszínpad választása, amelyet hamarosan látni is fognak. De előtte fogadja nagy taps Havasi Pétert, az ez évi Egressy Béni Fesztivál-díjjal kitüntetett rendezőt, színházi szakembert. Gratulálunk a díjhoz, s kívánunk még sikerekben gazdag alkotó éveket.

Dr. Mázik István

Pinceszínpad

A több éves szünet után megújult kassai Pinceszínpad elsőként a Mit tudjátok ti? című Karády Katalin-esttel jelentkezett Varga Lívia, ifj. Havasi Péter és Jakab Zoltán közreműködésével. Ezt követte ifj. Havasi Péter Őrjárat című előadói estje. Krausz Tímea és a füleki Zsákszínház két művésznője, Bódi Andrea és Gyetvai Viktória szereplésével mutattuk be Eva Ensler: Vagina monológok című publicisztikai

dokumentumjátékát. Mit csinál ma este, kisaszszony? – Jakab Zoltán dalaira épült zenés kabaréműsorunkban pedig egy sor fiatal tehetség kapott lehetőséget, hogy próbára tegye színészi képességeit, ének- és tánc tudását.

Most pedig Csehov Leánykérés című egyfelvonásos tréfájára esett a Pinceszínpad választása. A monomániájukba zárt emberek hiába pró-

bálnak túllépni korlátaikon, a valóság és a vágyak összecsapásában látszólag mindig a valóság győzedelmeskedik. Ám a sors végül a segítségükre siet... A fiatalok hajlamosak arra, hogy megijedjenek, ha egy klasszikus orosz szerző nevével találkoznak a plakáton – de semmi ok az ijedelemre: fiatalok játszanak Csehovot fiataloknak, és ez már önmagában sok mindent elmond.

Havasi Péter

A.P. Csehov: Leánykérés

Fordította: Sík Endre

Csubukov érett atyaként felfogja, hogy nagyszájú, diktátori hajlamú lányát végre valaki elvennie feleségül, hacsak közbe nem jön a Bivalyrét tulajdonjogi problémája illetve a kutyagazdák vitája...

Szereplők:

Sztyepan Styepanovics
Csubukov

Natalja Sztyepanovna

Ivan Vasziljevics Lomov

Novella László

Horňák Lili

Vasík János László

Rendező: Havasi Péter

Horňák Lili

és Vasík János László a színdarab egy jelenetében

KGSzT

A társulat a kassai Márai Sándor Magyar Tanítási Nyelvű Gimnázium színjátszó csoportja, melyet 1996-ban alapított Bodon Andrea tanárnő, aki azóta is a társulat vezetője és rendezője. Bemutakozó előadásuk

Presser-Sztevanovity: A padlás című musicalje volt. Az elmúlt 22 év során a csapat többféle műfajt is kipróbált: a fiatalabb közönséget is megfogó mesejátékok mellett megjelentek a musicalek, a hagyományos színdarabok és az abszurd művek is. A csoport rendszeresen részt vesz a komáromi Jókai Napokon és a szepesi Egressy Béni Színjátszó Fesztiválon, és bemutatkozott a budapesti Székény Színházban is. Az évek során a társulat előadásait két fődíjjal, négy nívódíjjal, hat rendezői díjjal, hét különdíjjal és számos egyéni alakításdíjjal jutalmazták, Magyarországon pedig aranyos minősítést szerzett.

A KGSzT bemutatja:

Volt egyszer egy popfesztivál

Volt egyszer egy popfesztivál. Volt egyszer egy képzelt riport is arról a fesztiválról. Ahogy azt Déry megalkotta, ahogy azt Presser és Adamis dalba álmodták. Azóta már senkit sem véd, és nem is gátol a vasfüggöny. Ma már nincs szükség arra, hogy a képzelet alkosson riportot egy távoli eseményről. Házhoz jön a valóság minden apró részlete. Csaknem ötven évvel az akkori popfesztiváli események után, itt és most: van egy gimnazista színjátszó csoport. Egy olyan világban, ahol már nem újdonság a rockkoncert, sem a kábítószer. Ez az ő riportjuk. Ahogy ők képzelik a fesztivál történéseit, Eszter traumáját, a drogfüggőséget, az elvágódást, honvágyat, magányt, szerelmet és fájdalmat, a fiatalok életét, sorsát, jelenét és jövőjét. Erről szól számukra a popfesztivál.

Horňák Lili és Ádám Szabolcs a színdarab egy jelenetében,

Előző oldalon: A színdarab nyitójelenete (képek forrása: komaromonline.sk),

Előző oldalon lent: Homolya Krisztina és Sallai Zsóka

Szereplők

Eszter	Horňák Lili
József	Davitko Olivér
Beverley	Sallai Zsóka
Marianne	Orosz Ágnes
Manuela	Berta Fanni
René	Krajnyík Levente
Nyomozó	Gaboda László
Nyomozónő	Jakab Zsófia
Angyal	Görög László
Csiju	Nagy Andrea
Juana	Bányácsi Alexa
Díler	Csatlós Márk
Sarah	Mészáros Liza
Joan	Markó Boglárka
Nicole	Sallai Ibolya
Joshua (Marianne öccse)	Gerenyi Gergő
Daria	Kovács Emese
Szonya	Sáradi Boglárka
Bill	Anthony Michael
Rita	Hencz Veronika
Anna	Bandura Olívia
Nina	Szerdi Emese
Dramaturg	Kozsár Zsuzsanna
Hang	Kovács Kristóf
Fény	Gablyasz Dániel

Rendezte: **Bodon Andrea**

(a forgatókönyv Presser - Adamis - Déry: Képzelt riport egy amerikai pop-fesztiválról c. műve alapján, valamint internetes források és Marina Carr drámarészletének felhasználásával készült)

A túlpartról Kiss Péntek József (1951-2018)

Ahol nem lopják ki a földet, a házat, az erdőt a lábunk alól, nem kell beteges önimádók előtt hajlonganunk, ahol nem szólnak ránk az utcán, mert másképpen beszélünk, ahol a szavak lassan, csendesen, magasztosan, de megállíthatatlanul összeállnak egy vigasztaló mondattá: Legyen meg a Te akaratod! Ezt a hazát nem csatolják máshová, nem tapossák idegen bakancsok, nem szennyezi vegyszer, mert ez a haza bennünk van, ott fenn, a színpadon. Mindenki, aki hisz a szavak erejében. Mi a másét tiszteljük, de nem kívánjuk. A magunkét megbecsüljük, de nem adjuk. Üzenjük a szellemi hazából hát mindenkinek, hogy mi itt itthon vagyunk. Itthon voltunk tegnap is, itthon vagyunk ma is, és itthon leszünk holnap is.

Ezeket a szavakat Hrubík Béla írta a fesztivál 10. évfordulójára megjelent évkönyvbe, s én aznap, a váratlan, fájdalmas hírtől bambán először Kiss Péntek Józsefnek tulajdonítottam őket. Az ő cikke is ugyanazon az oldalon volt, írhatta volna ő is...

Írhattad volna, Jóska, mert a szellemi haza azonos, és azonos az odaadás, a rajongás, a színpad szeretete. A közös szellemi hazában már csak a túlpartról nézheted a mostani fesztivált, mi pedig, az "innensők", nehezen dolgozzuk fel hirtelen távozásodat. A magunkét megbecsüljük. Te a miénk is voltál. Megőrizzük emlékedet.

Kozsár Zsuzsanna

(A zsűriben 2002-ben)

Csavar Színház

Gál Tamás

Gál Tamás Dunaszerdahelyen született 1978. november 16-án. Gyermekkorát egy csallóközi településen, Vásáru-ton töltötte. Az alapműveltséget a helyi iskolában kapta, majd a dunaszerdahelyi gimnáziumban folytatta tanulmányait, később a pozsonyi Színművészeti Egyetemen végzett. Az egyetem elvégzése után játszott Kassán a Thália Színházban, majd a Jókai Színház tagja lett. Később egyik alapítója lett a Szevasz Színháznak; 2007-ben Czajlik Józseffel megalapította az Epoptheia Műhelyt. Majd megalapította a Csavar Színházat, mellyel hatalmas sikereket ért el. 2015-ben megkapta a legjobb szlovákiai színházi férfialakítás

díját (DOSKY 2015) Kerékgyártó István: Rükverc című darabjában Vidra Zsolt alakjának megformálásáért. A drámát a kassai Thália Színház vitte színre. A Dosky történetében egyedülálló, hogy magyar nyelven nyújtott alakítás kapja meg ezt az országos szintű elismerést.

A nagyidai cigányok

A nagyidai cigányok című mű a magyar irodalom egyik legnagyobb szerűbb alkotása, mely Arany lenyűgöző, felülmúlhatatlan humoráról árulkodik. A magyar katonák már nem bírván tartani Nagyida várát a helyi cigányságra bízzák, hogy őrizték, védjék, míg ők élelmet szerezvén vissza nem térnek. Csóri vajda azonban túljár mind a magyarok, mind a labancok eszén, s megteremti „Cigányországot”. Vagy mégsem? Kiderül ez Gál Tamás feldolgozásából. A fergeteges humorú, interaktív, játékos előadásban elhangzó autentikus cigányzenét Bodonyi András gyűjtötte Szepsi környékéről. A dalok eredeti cigány nyelven illetve magyarul hangzanak el. Önmagáért beszél az a tény is, hogy a Nemzeti Színház és az Örkény

Színház művészei mellett Gál Tamást is jelölték a Magyar Színírkritikusok Díjára 2010-ben A nagyidai cigányok produkcióban nyújtott művészi megjelenéséért. Az előadás részt vett a VI. Országos Gyermekek- és Ifjúsági Színházi Szemlén, ahol Fődíjat kapott. Részlet a kriti-

dásra késztetve játékosan úgy került színre, hogy a történetben szereplő alakok szinte megjelennek előttünk a színpadon. A felnőtt közönség külön is hálás lehet, hiszen az előadást átszövő báj és humor mellett újra gyermeknek érezheti magát. A produkcióból humánus,

kából: „Félelmetes empátiával, fantasztikus improvizációs készséggel varázsolja el a közönséget, a gyerekeket nemes egyszerűséggel vonja be a közös játékba. Arany szövege mellett néhol becsempészi a sajátját is, de ezt a magával ragadó előadás alatt észre sem vesszük. A produkció a gyerekeket gondolko-

alázat, tehetség árad, és aki részese lehet, hamisítatlan színházi élménnyel gazdagodott...”

Elmesélő	Gál Tamás
Zene	Bodonyi András
Zenész	Mester András
www.csavarszinhaz.eu	

Csiribiri drámakör

A játék szabaddá tesz, segít megszabadulni a mindennapi kötöttségektől és beleképzelni, beleálmódni magunkat egy mesevilágba, ahol bárki és bármi lehet belőlünk.

Az általános iskola felső tagozata számára a 2017/2018-as tanévben elindítottuk a Csiribiri drámakört azzal a céllal, hogy a magyar kultúra hagyományát felelevenítsük és ápoljuk. A népi mondókákon, nyelvtörőkön és játékokon keresztül csiszoljuk a gyerekek beszéd-készségét, fejlesztjük mozgáskultúrájukat, ugyanakkor teret biztosítunk a kreatitásnak is. A közös játékok során formálódik a közösségtudat, nő az önbizalom, a határozottság, az egymás iránti tolerancia

és a magabiztosság. A tavalyi tanévben egy mesejátékban, a Lúdas Matyi feldolgozásában vittük színpadra ezeket az erényeket. A felvidéki magyar alapiskolások számára meghirdetett Duna Menti Tavasz országos döntőjébe is eljutottunk, ahol biztató bronzsávós besorolást kaptunk.

A drámakört 14 felső tagozatos tanuló látogatja. Ezek a tanulók szeretnek szerepelni, állandó résztvevői a szavalóversenyeknek, ahol szintén lehetőség nyílik a tehetségük gondozására. A Csiribiri drámakör olyan foglalkozássá szeretné kinőni magát, ahol a gyerekek nemcsak jól érzik magukat, tanulnak valami újat, hanem szabadon engedhetik fantáziavilágukat, és megvalósíthatják elképzeléseiket.

Fazekas Mihály: Lúdas Matyi

A lányok nagyon szeretnek szerepelni, állandó résztvevői a szavalóversenyeknek és a különféle anyanyelvi versenyeknek. A bennük lévő kreativitás és a mesékben rejlő lehetőségek miatt a választásunk Fazekas Mihály Lúdas Matyi című darabjára esett. Pódiumjátékunkban bemutatjuk, hogy az igazság mindig utat tör magának, hogy egy maroknyi leányzó képes játékaival elvarázsolni a közönséget, mert ebben a darabban bárki lehet belőled: egy anya, vásári kofa, elvarázsolt erdő, mutatványos...

Szereplők

mesélők	Köteles Lilla Péter Boglárka Orémus Ágota
anya	Kováč Csenge Sóvári Soós Mária
Matyi	Pačuta Júlia Ferenczei Andrea
Döbrögi	Poláčik Emma Ádám Eszter
vásári árusok, mutatványosok, libák	Maár Beatrix Noémi Pándy Gábor Győry Liana Makranský Leonie Ucekaj Lara

Rendező: Fedor Erika és Ádám Anikó

NEFISZ

A csoport 1998-ban alakult. Eleinte ünnepi műsorokat készítettünk. Először az Egressy Béni Fesztiválon a Pomádé c. darabbal vettünk részt, majd jött a Bor, a Toldi, a Tűvétevők –mellyel fődíjasok lettünk. Később a kedvencünk: A Lopótök avagy Mari nem olyan című parasztkomédia. Kétszer kaptuk meg a legígéretesebb tehetség díját, egy alkalommal a társadalmi zsűri díját. Az elmúlt évben ötödikes és hatodikos gyerekekkel kezdtünk el dolgozni. Most ők mutatkoz-

nak be mint újoncok egy újabb parasztkomédiával.

A tojás (parasztkomédia)

Köztudott, hogy egy kis faluban mindenki mindent tud – ez a falusi pletyka eredménye. Ezt ismerhetjük meg rövid 20-25 percben a gyerekek előadásában.

Nekulaj	Szabó Ákos
Marica, a felesége	Vavrecsán Emma
Katinka, a szomszédasszony	Fitus Emese
Kikiáltó, Katinka barátnője	Patócs Dóra
Nekulaj társa	Csicsai Vivien
Anyuka	Borsányi Zsóka
Anyuka lányai	Veszprémi Vivien Soós Fanni

Rendezte: Csorba István

JÁTÉK

Összekeveredve

Hoppá! Ezek a betűk alaposan összekeveredtek. Ám annyit elárulhatunk, hogy mindegyik egy-egy rendezőnőnk neve. Lehet találgatni!

EKFET IONLA KÁASTC AEÍMT NRŠÍ RIAMÁ
GYLOEN IÓKAMN OODNB AARDNE
KEČTU ARKEI VRÁOSKZ ZZAUSS

Fesztysek

A csoport 2016-ban alakult. Fenntartója az ógyallai Feszty Árpád Alapiskola. Először ünnepi műsorok készítésébe fogtunk. Ez a tevékenység bővített létszámmal folytatódik. A kis csoport viszont ezzel nem elégedett meg, és egy rövid színdarabbal próbálkozott. Így született meg a Marci udvarol című parasztkomédia.

Marci udvarol

Félnék vagyok, hódítani akarok – de nem tudom, hogyan. Ezt mutatja meg egy igazi jó barát, ami enyhén humorosra sikerül.

Marci	Jóba Zoltán
Marci haverja	Farkas Gyula
Jóska	Szádovszki Bence
Jóska barátja	Molnár Ferenc
Boris	Asztalos Klaudia
Papa	Baka Olivér
Mama	Garlik Laura

Rendezte: Csorba István

A fesztivál főtámogatói:

Kisebbségi Kulturális Alap – Pozsony (Szlovákia)

Bethlen Gábor Alap – Budapest (Magyarország)

Lakoma - 18. évfolyam, 1. szám
Szepsi, 2018. október 18. csütörtök
www.egressyfeszt.gportal.hu

Szerkesztő: Kozsár Zsuzsanna
Tördelő: Gaboda László
Fotók: archívum, internet